

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 731/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Laurinská 4, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava III (predtým Okresného súdu Bratislava V) v konaní vedenom pod sp. zn. B5-58Cr/7/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava III (predtým Okresného súdu Bratislava V) v konaní vedenom pod sp. zn. B5-58Cr/7/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľ a na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava III **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 77Cr/20/2025 (predtým sp. zn. B5-58Cr/7/2018) konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančnézadostučinenie **1 750 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava III **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 731/2025-17 zo 16. decembra 2025 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú mu 18. novembra 2025, ktorou sa sťažnostným petitom domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“),

čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava III (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B5-58Cr/7/2018 [(konanie pôvodne vedené pred Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 58Cr/7/2018 (ďalej len „napadnutékonanie“)]. Tiež navrhuje prikázať mestskému súdu v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznať primeranú finančnú zadosťučinenie 2 250 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu sa žalobou z 5. marca 2018 podanou na Okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) domáhal voči žalovanému CRN1, zzpo, v likvidácii, zrušenia rozhodcovského rozsudku *ad hoc* rozhodcu Ing. Miloša Valacha sp. zn. RD/263/2017 z 3. januára 2018. Okresný súd rozsudkom č. k. 58Cr/7/2018-287 z 26. marca 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4CoR/1/2020-351 z 25. marca 2021 žalobou napadnutý rozhodcovský rozsudok zrušil. Vec bola právoplatne skončená 28. apríla 2021. Keďže vo veci konajúce súdy dospeli k záveru, že medzi stranami sporu nebola uzavretá rozhodcovská zmluva, podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) sa malo pokračovať v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe podanej žalovaným v pôvodnom rozhodcovskom konaní. Sťažovateľ písomným podaním z 25. februára 2024 a 25. septembra 2025 urgoval mestský súd o pokračovanie v konaní, tento však neodpovedal a neuviedol, prečo vo veci nekoná.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Poukazujúc na početnú judikatúru ústavného súdu k problematike zbytočných prietáhov, sťažovateľ uvádza, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o zrušení rozhodcovského rozsudku, v ktorom bol úspešný. Mestský súd mal následne pokračovať v konaní o žalobe o náhradu škody, čo predstavuje štandardnú agendu všeobecných súdov. Ak by aj predmetná vec mala vykazovať nejaké znaky skutkovej alebo právnej zložitosti, uvedenému nemohlo ovplyvniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania, keďže mestský súd vo veci samej ani len nezačal konať. Sťažovateľ svojim správaním k dĺžke napadnutého konania neprispel, pre pretrvávajúcu nečinnosť mestského súdu pristupoval k sporu aktívne, snažil sa zjednať nápravu aj prostredníctvom viacerých žiadostí o pokračovanie v konaní. Zbytočné prietahy sú na strane mestského súdu, ktorý vo veci sťažovateľa vôbec nekoná, neurobil jediný procesný úkon na účel prejednania žaloby podanej v rozhodcovskom konaní a neodpovedal ani písomné žiadosti sťažovateľa. Výšku požadovaného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje obdobím štyroch rokov absolútnej nečinnosti súdu prvej inštancie, ako aj pretrvávajúcim stavom právnej neistoty, v ktorej sa od podania žaloby v roku 2018 nachádza.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľa

4. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 391/2025 z 1. decembra 2025, ktoré si ústavný súd vyžiadal v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pripojil aj stanovisko zákonnej sudkyne, ktorá uviedla, že v predmetnom spore išlo o zrušenie rozhodcovského rozsudku *ad hoc* rozhodcu Ing. Miloša Valacha pod sp. zn. RD/263/2017 z 3. januára 2018, kde sporovú stranu vystupovali v opačnom právnom postavení. Konanie je v tejto časti právoplatne ukončené od 28. apríla 2021. Následne bol spis pokynom vyššieho súdneho úradníka (č.1. 371) archivovaný. Dňa 26. februára 2024 bola súdu doručená žiadosť sťažovateľa o pokračovanie v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe a 26. septembra 2025 v poradí druhá žiadosť o pokračovanie v konaní. Dňa 29. septembra 2025 bol spis prerozdelený do súdneho oddelenia 77Cr, pričom súd výzvou z 22. októbra 2025 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku. Súdny poplatok nebol ku dňu vypracovania vyjadrenia zákonnej sudkyne uhradený.

4.1. Mestský súd poukázal na to, že k zbytočným priet'ahom v konaní došlo v dôsledku pochybenia zamestnanca súdu (vyššieho súdneho úradníka), ktorý pokynom na č. 1. 371 v rozpore s § 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní prikázal spis archivovať. Podľa predmetného ustanovenia ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov neplatnosti rozhodcovskej zmluvy alebo nemožnosti riešiť predmet sporu v rozhodcovskom konaní (čo bol prípad aj sťažnostného spisu), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe. Na základe nesprávneho pokynu zamestnanca bol však spis daný do archívu a zákonite následne neboli vykonávané procesné úkony smerujúce k rozhodnutiu veci na podklade pôvodnej žaloby. Mestský súd sa za uvedené sťažovateľovi ospravedlňuje, nesúhlasí však s priznaním požadovaného finančného zadost'učinenia 2 500 eur. Poukazuje pritom na kritérium vyhodnotenia významu napadnutého konania pre sťažovateľa, a to vzhľadom na to, že sťažovateľ je fyzickou osobou zúčastňujúcou sa na podnikateľskej činnosti (v zmysle výpisu z Obchodného registra) viacerých obchodných spoločností (ako konateľ, resp. spoločník), a zároveň na tú skutočnosť, že predmetom konania (v rámci prejednávania pôvodnej žaloby) je spor o zaplatenie 1 370,23 eur. Predmet sporu tak nemožno v súčasných ekonomických reáliách Slovenskej republiky považovať za obzvlášť podstatnú finančnú čiastku, ktorá by závažnejším spôsobom zasahovala do princípu právnej istoty na strane sťažovateľa. Za nemenej dôležitú skutočnosť mestský súd považuje aj to, že v konaní začal vykonávať úkony smerujúce k dohľadnému rozhodnutiu veci, čím je odstránená aj akákoľvek pochybnosť o existencii ďalších priet'ahov v konaní. Navrhnuté finančné zadost'učinenie považuje za extenzívne aj v porovnaní s predmetom konania, keď ide o viac ako 1,6 násobok hodnoty istiny, ktorá je predmetom sporu po pokračovaní v konaní. Ďalej uviedol, že v kontexte judikatúry ústavného súdu je pri posudzovaní, či v konaní došlo k priet'ahom (resp. aj pri určovaní finančného zadost'učinenia), nevyhnutné prihliadať aj na správanie sporových strán. V tejto súvislosti poukázal na to, že sťažovateľ sa začal zaujímať o sťažnostné konanie (podal návrh na pokračovanie v konaní) až takmer tri a pol roka od právoplatného skončenia konania v časti žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak by sťažovateľ konal v súlade s právnou zásadou, podľa ktorej právo patrí bdelym a urgoval by konanie vo veci, tak v konaní mohlo byť pokračované už podstatne skôr. Uvedené má byť podľa názoru mestského súdu zohľadnené pri rozhodovaní priznaní finančného zadost'učinenia.

5. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie sťažovateľ reagoval na vyjadrenie mestského súdu písomným podaním z 23. decembra 2025. Nesúhlasil s názorom mestského súdu o tom, že ak by urgoval konanie vo veci, tak v konaní mohlo byť pokračované už podstatne skôr. Pripomenul, že dvakrát žiadal o pokračovanie vo veci, pričom jeho prvú žiadosť mestský súd ignoroval. Výšku prípadného finančného zadost'učinenia sťažovateľ ponechal na úvahe ústavného súdu.

Za zavádzajúce však považuje poukázanie mestského súdu na hodnotu sporu (zaplatenie sumy 1 370,23 eur) a že sťažovateľ sa domáha finančného zadosťučinenia viac ako 1,6 násobok hodnoty, ktorá je predmetom sporu po pokračovaní v konaní. Ak by sťažovateľ (ako žalovaný, pozn.) nebol v konaní na mestskom súde úspešný, tak by žalobcovi musel zaplatiť nielen istinu, ale aj úroky z omeškania vo výške 18,25 % ročne zo sumy 1 370,23 eur od 15. februára 2016 do zaplatenia. Žalovaná suma tak k dnešnému dňu predstavuje 3 835,96 eur a ďalej narastá.

6. Mestský súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie na výzvu ústavného súdu k možnosti doplniť svoje pôvodné vyjadrenie v určenej lehote nereagoval, hoci mu výzva bola riadne doručená 22. decembra 2025.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods.2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019).

9. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky ESLP vo veci Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

10. Z hľadiska povahy veci ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie nevykazuje právnu ani skutkovú zložitost', táto nebola indikovaná ani konajúcim súdom.

11. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa v tomto súdnom konaní. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ k celkovej dĺžke napadnutého konania neprispel, hoci jeho pasivita vo vzťahu k priebehu napadnutého konania pretrvávala od právoplatného rozhodnutia súdu o zrušení žalobou napadnutého rozhodcovského rozsudku (28. apríla 2021) až do podania žiadosti o pokračovanie v konaní (25. februára 2024). Tiež nemožno prehliadať fakt, že sťažovateľ nevyužil možnosť podať sťažnosť predsedovi súdu na prietahy v konaní. V judikatúre ústavného súdu sa síce takáto

sťažnosť predsedovi súdu nepovažuje za nevyhnutný predpoklad uplatnenia ústavnej sťažnosti, no aplikačná prax jednoznačne potvrdzuje jej efektívnosť, čo v danej veci mohlo jednoznačne viesť k odstráneniu pochybenia nesprávnej archivácie spisu.

12. Hodnotiac postup súdov konajúcich vo veci sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že okresnému súdu treba vytknúť výrazne nesústredený postup bezprostredne po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku okresného súdu č. k. 58Cr/7/2018-287 z 26. marca 2019 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 4CoR/1/2020-351 z 25. marca 2021, t. j. od 28. apríla 2021, ktorým došlo k zrušeniu žalobou napadnutého rozhodcovského rozsudku sp. zn. RD/263/2017 z 3. januára 2018 *ad hoc* rozhodcu Ing. Miloša Valacha. Nesprávnym postupom vo veci konajúceho súdu a archiváciou súdneho spisu (hoci mal bez návrhu pokračovať v konaní o náhradu škody v rozsahu uvedenom v žalobe) nebol vo veci sťažovateľa dodržaný postup podľa § 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní. Na uvedené personálne zlyhanie poukázal aj mestský súd vo svojom vyjadrení (bod 4 odôvodnenia tohto nálezu). Táto nesústredená činnosť bola priamou príčinou absolútnej nečinnosti súdu po dobu viac ako štyroch rokov. Je pravdou, že sťažovateľ (ktorý po zrušení rozhodcovského rozsudku je v konaní o náhradu škody v procesnom postavení žalovaného, pozn.) sa o priebeh napadnutého konania do apríla 2024 nezaujímal, avšak mestský súd neobnovil plynulosť konania ani po tom, čo mu bola adresovaná žiadosť sťažovateľa o pokračovanie v napadnutom konaní (žiadosť z 25. februára 2024) a urobil tak až na základe urgencie sťažovateľa z 25. septembra 2025, kedy vec bola zaradená do oddelenia 77Cr a bola jej pridelená nová sp. zn. 77Cr/20/2025. Žalobca bol 22. októbra 2025 vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý do dňa rozhodovania ústavného súdu nebol uhradený. Overením aktuálneho stavu ústavný súd zistil, že súdny spis sa nachádza u vyššej súdnej úradníčky na ďalší procesný postup.

13. Nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou (listinou a dohovorom) zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (m. m. I. ÚS 688/2014).

14. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že primárne nesústredený postup okresného súdu a následná absolútna nečinnosť mestského súdu (bod 12 odôvodnenia tohto nálezu) zapríčinila vznik zbytočných prieťahov, ktorými došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

15. Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prieťahov. Napriek tomu, že v sťažnostnom petite neuviedol súčasnú spisovú značku, pod ktorou mestský súd aktuálne pokračuje v konaní pod sp. zn. 77Cr/20/2025, ktorým došlo k zrušeniu žalobou napadnutého rozsudku sp. zn. B5-58Cr/7/2018 a priamo z neho vyplýva, prikázal mestskému súdu v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, aby vo veci sťažovateľa aktuálne vedenej pod sp. zn. 77Cr/20/2025 konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

16. Ďalej sťažovateľ žiadal, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie 2 250 eur. Vzhľadom na všetky okolnosti prípadu (čl. 41 dohovoru), konštatovaný nesústreďený a zdĺhavý postup mestského súdu, berúc do úvahy aj charakter predmetu konania, jeho význam pre sťažovateľa, hodnotu sporu (1 370,23 eur s príslušenstvom), a teda to, čo je pre sťažovateľa „v stávke“, ako aj prístup sťažovateľa k štvorročnej nečinnosti súdu, majúc na pamäti, že cieľom priznania finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde priznal sťažovateľovi finančné zadost'učinenie 1 750 eur a vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel (body 3 a 5 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

17. Ústavný súd sťažovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia tak, ako si ich jeho právny zástupca uplatnil, za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume uplatnenej v sťažnostnom návrhu vo výške 949,17 eur v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (bod 4 výroku tohto nálezu).

18. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u ě e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

**Miroslav Duriš
predseda senátu**